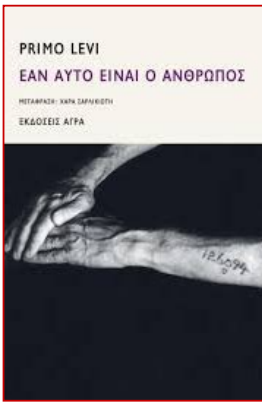

Βιβλιοπαρουσίασις

Primo Levi

Ἐὰν αὐτὸ εἶναι ὁ ἄνθρωπος

*Ἐνα ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα
τῆς παγκόσμιας λογοτεχνίας μὲ θέμα
τὰ Στρατόπεδα Συγκέντρωσης*

Μετάφραση: Σαρλικιώτη Χαρά.

Ἐκδόσεις: «Ἄγρα».

Νοέμβριος 2009.

Σελίδες 208 (14 x 21 ἐκ.).

Εἰσαγωγή τοῦ συγγραφέα

Ἡμουν τυχερός, μεταφέρθηκα στὸ Ἄουσβιτς τὸ 1944, ὅταν δηλαδὴ ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις εἶχε ἤδη ἀποφασίσει, ἐξαιτίας τῆς αὐξανόμενης ἔλλειψης ἐργατικῶν χεριῶν, νὰ παρατείνει τὸν μέσο ὄρο ζωῆς τῶν κρατουμένων ποὺ προ-όριζε γιὰ ἐξόντωση, ἐπιτρέποντας μικρὴ βελτίωση τῶν συν-θηκῶν διαβίωσης καὶ περιορίζοντας τὶς αὐθαίρετες ἐκτελέ-σεις.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, τὸ βιβλίον, ὅσον ἀφορᾷ τὶς λεπτομέρειες τῶν φρικαλεοτήτων, δὲν προσθέτει τίποτα σὲ ὅσα εἶναι ἤδη γνωστὰ στοὺς ἀναγνῶστες σὲ ὅλο τὸν κόσμον γιὰ τὸ ἀνησυ-χητικὸ ζήτημα τῶν **στρατοπέδων ἐξόντωσης.**

Δὲν γράφτηκε μὲ σκοπὸ νὰ διατυπώσει ἕνα νέο κατηγο-ρητήριο· ἀλλὰ γιὰ νὰ προσφέρει στοιχεῖα γιὰ μιὰ νηφάλια μελέτη τῶν διαφορετικῶν ὄψεων τῆς ἀνθρώπινης φύσης.

Πολλοὶ λαοὶ ἢ ἄτομα συμβαίνει νὰ θεωροῦν περισσότερο ἢ λιγότερο συνειδητὰ, ὅτι «κάθε ξένος εἶναι ἐχθρός». Ἐπὶ

πλέον αυτή ή πεποιθήση βρίσκεται στο βάθος τής ψυχής **σαν μιὰ λανθάνουσα μόλυνση**· έκδηλώνεται μόνο σέ πράξεις με χαρακτήρα ασυντόνιστο και μη κανονικό, χωρίς νά είναι ή βάση ενός συστήματος σκέψης.

Όταν όμως αυτή ή ανομολόγητη σκέψη αποτελέσει τήν **μειζοντα πρόταση** ενός συλλογισμού, τότε στο τέλος τής αλυσίδας βρίσκονται τὰ **στρατόπεδα**.

Αυτό είναι τὸ αποτέλεσμα μιᾶς σύλληψης τοῦ κόσμου, ὀδηγημένης στήν ἔσχατη συνέπειά της: ὅσο θὰ ὑπάρχει αυτή ή αντίληψη, οἱ συνέπειές της θὰ μᾶς ἀπειλοῦν.

Η ιστορία τῶν **στρατοπέδων ἐξόντωσης** θὰ ἔπρεπε νά ἐρμηνευθεῖ ἀπό ὅλους σαν ἕνα δυσοίωνο σημάδι κινδύνου.

Γνωρίζω τις ἀτέλειες στήν δομή τοῦ βιβλίου και ζητῶ συγγνώμη. **Η** ἰδέα γιά νά τὸ γράψω γεννήθηκε μέσα στο **στρατόπεδο**.

Η ἀνάγκη νά διηγηθοῦμε στοὺς «ἄλλους», νά κάνουμε τοὺς «ἄλλους» συμμέτοχους τής ἐμπειρίας μας, ἀπέκτησε γιά μᾶς, πρὶν και μετά τήν ἀπελευθέρωση, τὸν χαρακτήρα μιᾶς βίαιης και ἐπιτακτικῆς παρόρμησης ἴσης σπουδαιότητας με τις ὑλικές μας ἀνάγκες. **Έ**γραψα τὸ βιβλίο γιά νά ἱκανοποιήσω αυτή τήν ἀνάγκη τής ψυχής· γιά νά ἀπελευθερωθῶ. **Γι'** αὐτὸ και ἔχει ἀποσπασματικό χαρακτήρα: τὰ κεφάλαια δὲν γράφτηκαν με λογική διαδοχή, ἀλλὰ κατὰ σειρά ἐπείγοντος· ή σύνδεση και ή ἐνοποίηση ἔγινε ἀργότερα και βάσει σχεδίου.

Θεωρῶ περιττὸ νά πῶ ὅτι δὲν ἐπινόησα κανένα ἀπὸ τὰ γεγονότα.

Primo Levi
Τορίνο, Ἰανουάριος 1947

* * *

Με τὸ ἠθικὸ σθένος και τήν διανοητικὴ ἰσορροπία ἑνὸς Τιτάνα τοῦ 20οῦ αἰῶνα, αὐτὸς ὁ μικρόσωμος, ἐπιμελής, ἀθόρυβος Χημικὸς ἀνέλαβε σταθερὰ νά ὑπενθυμίζει τήν **γερμανικὴ κόλαση στήν Γῆ**, νά τήν σκεφθεῖ συστηματικά και νά προβληματισθεῖ και μετά νά τήν ἀποδώσει σέ μιὰ κατανοητὴ, διανοητὴ και σεμνὴ πρόζα.

* * *

Στις 22 Φεβρουαρίου 1944, ἑξακόσιοι πενήντα ἄνθρωποι στάλθηκαν στοὺς Ἄουσβιτς, στοιβαγμένοι σέ δώδεκα τρένα γιά

έμπορεύματα. **Μ**όνο ο Πρίμο Λέβι και δύο άλλοι επέζησαν, έπειτα από παραμονή ενός έτους, πριν την απελευθέρωσή τους από τον ρωσικό στρατό τον Ιανουάριο του 1945.

Στό στρατόπεδο, ο Λέβι παρατηρεί τα πάντα, θα θυμηθεί τα πάντα, θα αφήγηθει τα πάντα: το στρίμωγμα στους κοιτώνες· τους συντρόφους που ανακάλυπταν το πρωί νεκρούς από την πείνα και το κρύο· τους έξευτελισμούς και την καθημερινή εργασία, κάτω από τα χτυπήματα των «Κάπος»· τις περιοδικές «επιλογές», όπου ξεχώριζαν τους αρρώστους από τους υγιείς για να τους στείλουν στον θάνατο· τους απαγχονισμούς για παραδειγματισμό· τα τρένα γεμάτα Έβραίους και Τσιγγάνους, που οδηγούνταν με την άφιξή τους στα **κρεματόρια...**

Κι όμως, στην αφήγηση αυτή κυριαρχεί **ή πλέον έντυπια-σιακή αξιοπρέπεια**: καμία εκδήλωση μίσους, καμία υπερβολή, καμία εκμετάλευση των προσωπικών ταλαιπωριών, αλλά ένας ήθικος προβληματισμός πάνω στον πόνο, εξυψωμένος από ένα Όραμα Ζωής.

Το Έαν αυτό είναι ο άνθρωπος, γραμμένο το 1947, θεωρείται ένα από τα **αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας με θέμα τα στρατόπεδα συγκέντρωσης** και μία από τις πλέον συγκλονιστικές μαρτυρίες των καιρών μας. **Στην Ιταλία από την δεκαετία του '60, διδάσκεται στα σχολεία.**

* * *

Μέσα από την λάσπη, τα χτυπήματα αντιμετωπίζονται χωρίς όργη, μέσα από αυτή τη μοναδική ταπείνωση ο Λέβι δημιούργησε ένα **ασύγκριτο έργο τέχνης.**

- Paul Bailey

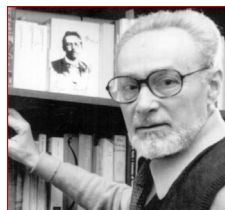
* * *

Ένας από τους καλύτερους Ιταλούς συγγραφείς... Ένας από τους λίγους που επέζησαν από το **Όλοκαύτωμα** και μιλάει για τις εμπειρίες του με ήπια φωνή.

- Gaurdian

* * *

Ο Πρίμο Λέβι, ιταλοεβραϊκής καταγωγής, γεννήθηκε το 1919 και σπούδασε Χημικός. **Συνελήφθη** το 1943 ως μέλος της αντιφασιστικής αντίστασης κατά την διάρκεια του πολέμου και στάλθηκε στο **Άουσβιτς.**

Η εμπειρία του αυτή καταγράφεται στο αυτοβιογραφικό του κείμενο **Έαν αυτό είναι ο άνθρωπος**, που θεωρείται παγκο-

σμίως ένα από τὰ σημαντικότερα κείμενα για τὸ Ὀλοκαύτωμα – γραμμένο μὲ τὴν ψυχραιμία καὶ τὴν ἀναλυτικότητα ἑνὸς Χημικοῦ ποὺ παρατηρεῖ καὶ καταγράφει τὶς συμπεριφορὲς τῶν ἀνθρώπων σὲ συνθηκὲς ἀπόλυτης ταπείνωσης καὶ ἐκμηδένισης.

Μετὰ τὸν πόλεμο καὶ τὴν ἐπιστροφή του ἀπὸ τὸ Ἄουσβιτς ἔζησε μέχρι τὴν σύνταξή του ὡς Χημικὸς σὲ ἐργοστάσιο χρωμάτων κοντὰ στὸ Τορίνο.

Ἐγγραψε ἐπίσης σπουδαῖα μυθιστορήματα καὶ δοκίμια ὅπως *Ἡ Ἐκεχειρία, Ἄν ὄχι τώρα, πότε;, Λίλιθ, Τὸ Περιοδικὸ Σύστημα, Φυσικὲς ἱστορίες, Τὸ κλειδί σὲ σχῆμα ἀστεριοῦ, Αὐτοὶ ποὺ βούλιαξαν καὶ αὐτοὶ ποὺ σώθηκαν, Τὸ ἐπάγγελμα τῶν ἄλλων*, πολλὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐκδοθεῖ καὶ στὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια νὰ κατανοήσῃ τὴν «λογικὴ» πίσω ἀπὸ τὰ **στρατόπεδα συγκέντρωσης** τερατίστηκε μὲ τὸν τραγικὸ του θάνατο στὸ Τορίνο τὸ 1987.

Στὶς Ἐκδόσεις Ἄγρα κυκλοφοροῦν ἐπίσης τὰ βιβλία του *Τὸ καθῆκον τῆς μνήμης* (1998), συζητήσεις μὲ τοὺς ἱστορικοὺς F. Cereja καὶ A. Bravo καὶ *Αὐτοὶ ποὺ βούλιαξαν καὶ αὐτοὶ ποὺ σώθηκαν* (2000).

* * *

Περιεχόμενα

Εἰσαγωγή τοῦ συγγραφέα.

Ἐὰν αὐτὸ εἶναι ὁ ἀνθρώπος.

1. **Τὸ ταξίδι.**
2. **Στὸν πάτο.**
3. **Μύηση.**
4. **Ka-Be.**
5. **Οἱ νύχτες μας.**
6. **Ἡ δουλειά.**
7. **Μιὰ ωραία μέρα.**
8. **Πέρα ἀπ' τὸ καλὸ καὶ τὸ κακό.**
9. **Αὐτοὶ ποὺ βούλιαξαν καὶ αὐτοὶ ποὺ σώθηκαν.**
10. **Διαγώνισμα χημείας.**
11. **Τὸ ἄσμα τοῦ Ὀδυσσεά.**

12. Τὰ γεγονότα τοῦ καλοκαιριοῦ.

13. Ὀκτώβριος 1944.

14. Κράους.

15. Die drei Leute vom Labor.

16. Ὁ τελευταῖος.

17. Ἱστορία δέκα ἡμερῶν.

Ἐπίμετρο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. **PHILIP ROTH:** Συνέντευξη μὲ τὸν Primo Levi.

2. **PRIMO LEVI:** Ἡ μαύρη τρύπα τοῦ Άουσβιτς.

3. **CLAUDIO MAGRIS:** Ἔπος καὶ μυθιστόρημα στὸν Primo Levi.

Ἐργογραφία τοῦ Primo Levi.

→ **Φωτογραφία ἐξωφύλλου:** Gilles Gohen. Ἀπὸ τὴν σειρὰ Τατουάζ ἀριθμῶν ἀπὸ τὰ στρατόπεδα Άουσβιτς - Μπίρκεναου. Ἀρχὲς δεκαετίας 1990.

